

Spidsen: DGS efterspørger: Mere viden – mest handling

Mange er enige om, at der er for lidt uddannelse i gerontologi på diverse uddannelser, og spørgsmålet er, hvordan man kan komme i gang med at distribuere mere viden på flere kurser, og gerne i etablerede, tværfaglige forløb, som vil kunne tiltrække studerende. Der er mange barrierer og mange muligheder for handling. Jette Thuesen er ph.d.-studerende på RUC og medlem af bestyrelsen i Dansk Gerontologisk Selskab (DGS). Anne Leonora Blaakilde er postdoc ved Center for Sund Aldring Kbh.s Universitet, medlem af DGS og redaktør

På DGS årsmødet 2011 blev gerontologi i uddannelserne sat på dagsorden.

Dels holdt den svenske gerontolog Torbjörn Svensson et plenumoplæg om den nordiske masteruddannelse i gerontologi, NordMag, og dels var der en uddannelsesworkshop, hvor den nordiske survey (se artikel her i bladet s. 4) og erfaringer fra forskellige danske uddannelsesinstitutioner var til debat.

Det er en udbredt opfattelse, at der er lille interesse for specialiserede gerontologi-uddannelser, som vi bl.a. også har set, da der i Danmark blev oprettet en masteruddannelse i gerontologi på Syddansk Universitet, Odense i 2004-6, som ikke længere udbydes pga. manglende studerende. Denne opfattelse blev delvist bekræftet i workshoppen, som dog også pegede på andre, og mere positive erfaringer.

De gode erfaringer

Det fremgik af workshoppen, at der på visse uddannelsesinstitutioner foregår et decideret undervisningskursus i gerontologi på grunduddannelserne, fx. på Tandlægehøjskolen, på ergoterapeutuddannelserne på Metropol og UC Sjælland, på VIA University College, hvor der er et tværfagligt modul for ergoterapeut, fysioterapeut og sygeplejerskeuddannelsen målrettet tværprofessionelt arbejde på ældreområdet og rehabiliteringsområdet. På SOSU-uddannelsesområdet står gerontologi ikke på uddannelsesplanen, men der var en beretning fra SOSU-skolen i Herning om, hvordan de studerende gennem deltagelse i VEGA-projektet (note 1) har fået

fokus på gamle menneskers hverdagsliv, også i uddannelsessammenhæng.

Der var også gode historier fra efter- og videreuddannelsesområdet, for eksempel fra UC Lillebælt, hvor de har succes med udbud af diplomuddannelse i tværfagligt ældrearbejde.

Og endelig var der erfaringer fra sundhedsvidenskab på Københavns Universitet, hvor forskellige initiativer var i gang. Siden den store forsknings- og uddannelsessatsning fra Nordea-fonden, som har givet et stort beløb til oprettelse og drift af *Center for Sund Aldring på Københavns Universitet*, er der opstået flere aktive miljøer på KU med aldrings-spørgsmål som hovedfokus. Der er ansat 40 ph.d.-studerende og 27 postdocs, i 2010 blev der afholdt syv ph.d.-kurser fem BA-kurser, to kandidatkurser og afholdt en lang række seminarer og gæsteforelæsninger med udenlandske og herboende forskere. Tallene for 2011 er ikke opgjort endnu, men antallet af ansatte er nogenlunde det samme.

Mange spørgsmål

Men de gode erfaringer skal ikke skygges for, at der også var en del mindre positive historier og en udbredt opfattelse af, at survey'en fra 2008 nok ikke skylder helt forbi i sit lidt dystre billede af situationen. En del spørgsmål dukkede op i workshop'en, og flere er dukket op i vores refleksioner efter årsmødet. Spørgsmålene melder sig angående uddannelser på alle niveauer med fokus på ældre:

- Skal gerontologiuddannelse styrkes

formelt eller skal nye initiativer være op til de enkelte uddannelsesinstitutioner og lokale ildsjæle? Det ser ud til, at det ofte er lokale ildsjæles for-tjeneste, når nye initiativer bliver en succes, og dette tjener ikke nødvendigvis udviklingen på landsplan.

Hvis gerontologi skal styrkes formelt og nationalt, kræves måske også et nærmere eftersyn af de formelle studieordninger, uddannelsesbeskrivelser og lignende, så tilstedeværelsen af gerontologi i uddannelserne understøttes strukturelt og nationalt

- Hvordan sikres kvalificerede undervisere, når der ikke er efter-/ videreuddannelsesmuligheder inden for gerontologi?
- Hvad er "gerontologi", og hvad er det egentlig for et vidensområde, vi taler om? Hvad skal der undervises i? Er der brug for en "kanon" eller manual i, hvordan undervisere og efteruddannelseskonsulenter kan orientere sig i det væld af forskellige perspektiver og tilgange, der tegner det gerontologiske vidensområde?
- Skal gerontologisk viden udvikles inden for de enkelte fagområder, eller er gerontologi et tværvidenskabeligt vidensområde?
- Skal gerontologi-undervisning knyttes til de specifikke professionsuddannelser eller skal det tilrettelægges i tværfaglige moduler?
- Hvordan sikres vidensdeling på tværs af uddannelsesniveauer og faglige discipliner, og mellem forskning og uddannelse?
- Hvordan gøres gerontologi til et høj-

GERONTOLOGI = VIDEN OM ÆLDRE

Interessen for gerontologi mangler

statusområde for studerende på alle niveauer?

- Hvilken betydning det har for et tværfagligt fagområde som gerontologi, at uddannelse mere end nogensinde fungerer på markedsvilkår, hvor efterspørgslen styrer udbuddet og hvor konkurrence og profilering er vilkår?

Handling fremover

Der er sikkert mange flere spørgsmål end dem, vi stiller ovenfor. Og nogle af dem vil vi også godt foreslå et svar på: Vi mener, at der skal en koordineret og flerstrengt indsats til, hvis gerontologi i uddannelserne skal styrkes. Det betyder en større indsats på et formelt og strukturelt niveau både i form af studieordninger, uddannelsesbeskrivelser o.lgn., bedre uddannelsesmuligheder for undervisere og bedre understøttelse til lokale ildsjæle. Det helt afgørende er måske, hvordan gerontologi gøres "spændende". Hvordan stimuleres interessen for gerontologi, og hvordan udvikles en

sådan interesse på tværs af uddannelsesinstitutioner og forankres i det daglige arbejde?

Vi er begge i sin tid blevet "vakt" af ildsjæle, som har været inspirerende, engagerede og motiverende, og som gav os lyst til at udforske gerontologien. DGS afholdte fx engang to-dages diplomkurser med inspirerende og engagerede forelæsninger. Måske er det tid til at genoplive noget lignende med DGS-arrangementer, hvor erfarne gerontologiske forskere og lokale undervisere sammen planlægger og afholder lokale seminarer eller temadage?

Der er sandsynligvis et stort potentiale i samarbejde på tværs af uddannelses- og forskningsinstitutionerne om konkrete projekter/opgaver. Her kunne man udarbejde konkrete opgaver/projekter i form af uddannelsesplanlægning, forskningsopgaver, praksisudvikling eller udarbejdelse af gerontologi-kanon for for-

skellige uddannelsesniveauer. Og her kunne man begynde med professionsbachelor-niveauet, eller SOSU-niveauet.

Har læserne ideer til, hvad DGS kan gøre? Vi arbejder med området og vil gerne samarbejde med andre om nye initiativer.

Jettet@ruc.dk
al@blaakildes.net

Se også artikler s. 4 og 18

Note 1

VEGA er et videnskabeligt netværk om gamle voksnes hverdagsliv. Se <http://knudramian.pbworks.com/w/page/12751785/VegaNettet>

Nordmag:
www.jyu.fi/sport/laitokset/terveys/en/Nordplus/nordmag

Center for sund aldring: <http://sundaldring.ku.dk/>